

اهداف و اجزاء طرح تحول سلامت

برگرفته ازسایت موسسه ملی تحقیقات سلامت(دانشگاه علوم پزشکی تهران)

در دنیای امروز دیدگاههای سلامت چشم اندازی وسیع تر یافته و به انتظارات غیر پزشکی توجه ویژه ای معطوف شده است. رشد انتظارات و توجه مردم نسبت به ایمنی، کیفیت و عدالت، فشار جهت ایجاد نظام سلامتی پاسخگو در برابر عملکرد را افزایش داده است.

قرار دادن موضوع عدالت در تدوین اهداف و چهارچوب تحلیلی نظامهای سلامت نه تنها با استراتژی‌های بی نگر تعهد به عدالت است قابل توجه است بلکه شواهد بیانگر این است که افراد در جوامع مختلف نیز اولویت بالایی به موضوع عدالت می دهند.

اگرچه در سالهای اخیر نظام سلامت توانسته است با استفاده از راهبرد مراقبت های بهداشتی اولیه به پیشرفت های چشم گیری در سطح کلی سلامت مردم و بالا رفتن شاخصهای مربوط به آن برسد، اما همچنان یکی از مهم ترین دغدغه های سیاستگذاران، برقراری عدالت در سلامت و دسترسی به خدمات سلامتی است. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به عنوان متولی سلامت در کشور با عنایت به وظایف و مأموریت های کلی و اسناد بالادستی بویژه سند چشم انداز ۲۰ ساله، سیاست های کلی سلامت ابلاغی مقام معظم رهبری، مواد قانونی مرتبط با سلامت در برنامه پنجم توسعه و برنامه های دولت یازدهم اجرای برنامه تحول سلامت را پس از یک مرحله مطالعاتی شش ماهه از اردیبهشت ماه ۱۳۹۳ آغاز کرده است. تحول در نظام سلامت با سه رویکرد حفاظت مالی از مردم، ایجاد عدالت در دسترسی به خدمات سلامت و نیز ارتقای کیفیت خدمات اجرا می شود تا بتدریج با همکاری خدمتگذاران عرصه سلامت شاهد تحقق سیاست های کلی رهبری و ارتقای مورد انتظار در نظام سلامت باشیم.

سیاست های کلی سلامت ابلاغی مقام معظم رهبری به همگانی ساختن بیمه پایه درمان و پوشش کامل نیازهای پایه درمان توسط بیمه ها برای آحاد جامعه و کاهش سهم مردم از هزینه های درمان تاکید ویژه ای

دارد تا آنجا که بیمار جز رنج بیماری، دغدغه و رنج دیگری نداشته باشد.

اهداف نهایی طرح تحول نظام سلامت:

- افزایش پاسخگویی نظام سلامت؛
- کاهش پرداخت مستقیم از جیب مردم؛
- کاهش درصد خانوارهایی که بخاطر دریافت خدمات سلامت دچار هزینه کمرشکن شده اند؛
- بهبود پیآمدهای بیماران اورژانسی؛
- افزایش زایمان طبیعی.

طرح تحول نظام سلامت چه اجزایی دارد؟

طرح تحول نظام سلامت شامل ۸ بسته اجرایی است:

1- کاهش میزان پرداختی بیماران بستری در بیمارستانهای دولتی

تمامی بیماران دارای بیمه پایه سلامت ساکن در شهرها که در بیمارستان های دولتی بستری میشوند تنها ۱۰ درصد از کل صورتحساب بیمارستان را پرداخت می کنند و بیماران روستایی، عشایر و ساکنان شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر که از طریق نظام ارجاع به بیمارستان های دولتی مراجعه می کنند ۵ درصد هزینه های درمان را پرداخت می کنند. همچنین بیماران و یا همراهان آنها برای تهیه دارو، خدمات آزمایشگاهی و تصویربرداری و سایر ملزومات پزشکی به بیرون از بیمارستان ارجاع داده نمی شوند.

2- حمایت از ماندگاری پزشکان در مناطق محروم

ماندگاری پزشکان عمومی و متخصص در مناطق محروم یکی دیگر از بسته های خدمتی طرح تحول نظام سلامت است تا مناطق محروم کشور معضل کمبود پزشک نداشته باشند و مردم این مناطق ناچار نباشند برای انجام امور درمانی خود، با زحمت و مشقت به شهر دیگری مراجعه کنند. هدف از اجرای این بسته، حذف زیرمیزی در مناطق محروم و افزایش دسترسی مردم به خدمات تخصصی و عمومی از طریق افزایش

میزان دریافتی پزشکان شاغل در این مناطق است تا بیماران مناطق محروم بتوانند کلیه خدمات درمانی مورد نیاز خود را از نزدیکترین مکان محل سکونت خود دریافت کنند.

3- حضور پزشکان متخصص مقیم در بیمارستانهای دولتی

حضور پزشک متخصص (داخلی، طب اورژانس، اطفال، جراحی عمومی، زنان و زایمان، بیهوشی مقیم اتاق عمل، ارتوپدی، قلب و عروق و هر متخصص دیگر به تشخیص بیمارستان) بصورت شبان هروزی در بیمارستان های دولتی بالای ۶۴ تخت امکان دسترسی مردم به پزشک متخصص برای بیماران اورژانسی را فراهم می کند. انجام به موقع معاینه و ویزیت بیماران، تع بین تکلیف بیماران اورژانسی در نخستین فرصت و پاسخگویی به موقع و بصورت ۲۴ ساعته در بیمارستانهای دولتی، فعال بودن اتاق عمل در شیفت عصر و شب از ویژگی های این بسته حمایتی است.

4- ارتقای کیفیت هتلینگ در بیمارستانهای دولتی

ارتقای کیفیت خدمات بیمارستانها از دیگر برنامه های طرح تحول سلامت است که بر پایه آن چهره فیز یکی بیمارستان های دولتی مانند وضعیت اتاق ها، سرویس های بهداشتی و تخت های آسیب دیده بهسازی و نوسازی می شود و خدمات هتلینگ و سرویس های تغذیه و پرستاری ارتقا می یابد.

5- ارتقای کیفیت خدمات ویزیت در بیمارستانهای دولتی

ارتقای کیفیت ویزیت در بیمارستان های دولتی، کلینیک ها و بیمارستان های وزارت بهداشت بسته دیگر طرح تحول سلامت است. این طرح در ۵۶۰ بیمارستان کشور اجرا می شود و در این طرح پزشکان متخصص، فوق تخصص و عمومی همکاری می کنند. استانداردهای خدمات ویزیت از طریق بهبود وضعیت کلینیکی و تجهیزات کلینیکی، استانداردهای زمان ویزیت همکاران پزشک و توجه ویژه به معاینات بالینی از جمله استانداردهای این طرح است. اجتناب از انجام تست

هاي پاراکلينيکي بي مورد، جلوگیری از تکرار ویزیت هاي بي مورد و افزایش دسترسی مردم به پزشکان متخصص از دیگر دستاوردهاي این طرح است.

6- برنامه ترویج زایمان طبیعی

برنامه ترویج زایمان طبیعی با هدف ارتقای سلامت مادر و نوزاد از اولین روز اجرای طرح تحول نظام سلامت در بیمارستان هاي کشور به اجرا درآمد. بر اساس این برنامه، کلیه بیمارستان ها ملزم به کاهش میزان سزارین مي باشند. به منظور تشویق مادران به انجام زایمان طبیعی و کاهش پرداخت از جیب ایشان، زایمان طبیعی در بیمارستان هاي دولتي رایگان انجام مي شود و بیمار هیچ هزینههاي بابت زایمان طبیعی پرداخت نمی نماید. به علاوه، به منظور حفظ حریم مادر و خوشایندسازی فرایند زایمان طبیعی برای مادر، بهینه سازی فضای فیزیکی بخش هاي زایمان مد نظر قرار گرفته است. تشویق مراکز دولتي و ارائه دهندگان خدمت به فراهم سازی روش هاي کاهش درد زایمان شامل روش هاي دارویی و غیردارویی از دیگر اقدامات انجام شده به شمار مي رود. ترویج فرهنگ طبیعی بودن فرایند بارداری و زایمان با برگزاری کلاس هاي آمادگی برای زایمان برای مادران باردار و توانمندسازی ارائه دهندگان خدمت از دیگر اقدامات انجام شده در برنامه ترویج زایمان طبیعی مي باشد.

7- برنامه حفاظت مالي از بیماران صعب العلاج، خاص و نیازمند

برنامه حفاظت مالي از بیماران صعب العلاج، خاص و نیازمند یکی دیگر از بسته هاي حمایتي طرح تحول نظام سلامت است. در این برنامه بیماران مبتلا به بیماری هاي خاص و صعب العلاج تحت عنوان مشترک بیماری هاي ویژه تحت پوشش معاونت درمان وزارت بهداشت قرار گرفته و هزینه هاي بالاي تشخیصی و درمانی بیماری آنها که مشمول بیمه مي باشند طبق سته خدمتي تعیین شده تحت حمایت قرار مي گیرد.

8- راه اندازی اورژانس هوایی

یکی دیگر از برنامه هاي طرح تحول راه اندازی اورژانس هوایی است که از نیمه مرداد اجرايي شد. در مرحله نخست ۱۴ پایگاه اورژانس هوایی با همکاری هوانیروز و ارتش جمهوری اسلامی راه اندازی شد و حدود یک سوم کشور تا شعاع ۱۵۰ کیلومتری تحت پوشش اورژانس هوایی قرار گرفت و انتظار مي رود که دو سوم باقی مانده طی یکی تا دو سال آینده نهایی شود و به سرعت بتواند ارتقا و توسعه یابد.